

Kertész Endréné Kedvezményes Utazási Igazolványa

Ez egy az anyám [Kertész Endréné] nevére kiállított utazási igazolvány hadirokkantak és hadiözvegyek számára 1971-ből, anyám halálának évéből. Félárú menetjegy vásárlására jogosít. Apámat [Kertész Endre] 1955-ben nyilvánították holtta, amikor már mindenfajta kutakodás eredménytelen lett. Minden bizonyossággal nem volt igazolható, hogy meghalt. 1944-ben néhány társával megszökött a munkaszolgálatból, és szovjet hadifogságba került, eltűnt. Karcagon anyámnak volt albérlője a háború után. Már itt, Pesten nevelkedtünk a bátyámmal, cionista otthonokba, zsidó gimnáziumba jártunk, amikor ott lakott egy egészséges, pesti, szép fiatal nő. Anyám mint manikűrös keresett pénzt, abból élt. Saját jogán nem volt nyugdíja soha. Rengeteg megalázó helyzetbe került, amikor elment ilyen nagyságákhoz. X-szer előfordult, hogy elment, és azt mondták, hogy jöjjön később, Lenke! Ugyanakkor mindenkinek a barátnője volt egyszersmind. Volt grófnő, volt szülész-nőgyógyász főorvos felesége, aki 1956 [lásd: 1956-os forradalom] után, mikor hazamentem, azt mondta, hogy ha kell, még a szoknyája alá is elbújtat, mert akkor kiabálták, hogy 'egy komcsi mellé egy zsidót akasztunk!'. De a manikűrözés nem volt tervezhető jövedelem anyám számára. Ebből a szempontból egyfajta életművész volt. Anyám nem ment újra férjhez, meg se fordult a fejében. Belejátszott az, hogy tiltakoztunk, mi, gyerekek, vártuk vissza apánkat. Férjhez kellett volna mennie! Kevéssel a halála előtt lefényképezte magát. Korabeli kosztüm volt rajta, és nekem egy ilyen jampec nyakkendőm. Valami elmondhatatlanul elhasznált, szomorú-fáradt volt az arca. Itt halt meg, Pesten a Zsidó Kórházban. Én naponta látogattam, és a bátyám egyszer feljött Balassagyarmatról, bementünk, a portás furcsán viselkedett velünk. Mikor bementünk a kórterembe, akkor a vele szemben lévő ágyra vetettünk először pillantást, ahol az ágy végében ült egy néni, és imádkozott. Akkor néztünk oda az anyám ágyához, ami akkor már le volt húzva. A Scheiber Sándor temette. Arra tekintettel, hogy ő egy nagyasszony, mert a Scheiber

Sándor kiadványai a háború után is a Kertész nyomdában készültek.